

Aan de besturen van de politieke partijen in Barneveld

Voorthuizen, 15 juli 2013

Betreft: Het sociale domein in beweging en gemeenteraadsverkiezingen 2014

Geachte besturen van de politieke partijen in Barneveld,

In maart 2014 vinden er weer gemeenteraadsverkiezingen plaats. Dit betekent dat de burger de gelegenheid krijgt om zijn/haar stem op een politieke partij uit te brengen. In de aanloop naar de verkiezingen zullen de politieke partijen zich weer profileren in de strijd om die kiezer.

In dit schrijven vragen wij uw specifieke aandacht voor de opname van het sociale domein in het verkiezingsprogramma van uw partij.

De Wmo-raad verwacht dat diverse punten (match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, bescherming van de zwakkeren in de samenleving) uit het huidige coalitieakkoord Barneveld 2010-2014 "Koers voor de toekomst" weer opgenomen zullen worden. De voornemens op hoofdlijnen zullen voor een groot deel wel hetzelfde zijn, maar juist de uitvoering vraagt nu veel meer creativiteit omdat er minder gelden beschikbaar zijn! Ook is de verwachting dat er geld bespaard moet en kan worden door slimmer te werken. Slimmer werken door het stroomlijnen van processen en het bevorderen van een cultuurverandering. Een cultuurverandering waarbij de burger meer verantwoordelijkheid neemt (minder overheid en meer burger).

Kortom het sociale domein is actueel, is hevig in beweging en biedt uitstekende kansen voor profilering naar de Barneveldse kiezer in de verkiezingstijd. Hierna volgt een algemene toelichting op de Wmo-raad en het sociale domein. Daarna volgen onderwerpen waarvan de Wmo-raad vindt dat zij van groot belang zijn voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014. Naast de mogelijkheid om uw partij programma "kleur" te geven aan het sociale domein is het ook een uniek moment om de burger te informeren en te betrekken bij de komende noodzakelijke wijzigingen en cultuurveranderingen.

Algemeen

De Wmo-raad Barneveld is een door de gemeente ingestelde adviesraad van burgers die gevraagd en ongevraagd adviseren. Het gaat vooral over waarnemingen en meningen van de Wmo-raad over diverse ontwikkelingen binnen het sociale domein. Diverse uitgebrachte adviezen (zoals over de decentralisaties Jeugdzorg en AWBZ en de Participatiewet) zijn te vinden op onze website www.wmoraadbarneveld.nl/. Deze adviezen geven concrete handreikingen. In het verkiezingsprogramma kunt u voor uw partij het belang en de prioriteit ervan aangeven.

De lokale samenleving en het lokale sociale domein zijn de laatste jaren sterk aan het veranderen. Veranderingen waar steeds meer burgers mee te maken krijgen. Er zal minder geld beschikbaar zijn. Het betekent dat bepaalde zorg- en welzijnsondersteuning die tot nu toe door betaalde professionals wordt geleverd niet meer vanzelfsprekend door de overheid wordt betaald en door dezelfde professional geleverd kan worden.

De uitdaging is om met minder geld toch een adequate ondersteuning te bieden zodat iedereen in onze samenleving kan meedoen. Participatie en compensatie zijn daarbij heel belangrijke kernwoorden in het Wmo-gedachtegoed.

De Wmo-raad is van mening dat cultuurverandering en (lokale) samenwerking kernwoorden zijn voor de komende jaren voor een doeltreffend Wmo-beleid.

Het sociale domein in beweging

De laatste jaren is het terrein van de Wmo-raad, naast het initiële takenpakket van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), uitgebreid met de Participatiewet (werk, bijstand) de Jeugdwet, delen van de AWBZ en in bepaalde mate het Passend onderwijs. Het overheidsbeleid is erop gericht dat het sociale domein steeds meer een verantwoordelijkheid wordt van de gemeente. Voor een groot deel kan en moet de gemeente deze veranderingen zelf organiseren en voor een klein deel (in geval van specifieke deskundigheid en te kleine aantallen) is regionale samenwerking noodzakelijk. Ondanks alle veranderingen mag de menselijke maat naar onze mening niet verloren gaan. Dit betekent dat er voor de Wmo-raad maar ook voor andere maatschappelijke organisaties (waaronder kerken) een uitdaging ligt om adequaat in te spelen op deze veranderingen. Dit kan door een helpende hand te bieden, maar ook door signalen van zorgbehoeften op te pakken en mee te werken aan draagvlak voor de veranderingen. De Wmo-raad probeert vanaf het begin bij veranderende wetgeving betrokken te zijn en tijdig waardevolle adviezen te geven. De Wmo-raad verwacht van u als politieke partij een heldere visie hoe u wilt omgaan met de veranderingen in dit domein zonder de menselijke maat te verliezen.

Een nieuw lokaal samenspel

Naast een groeiend begrip voor de noodzaak tot kostenbesparingen zien we ook een toenemend besef dat ons sociale stelsel op diverse punten faalt en niet langer betaalbaar is. De overheid kan niet alles. De Wmo-raad kan zich goed vinden in het motto van de gemeente Barneveld "Zelf-samen-gemeente". De gemeente is een vangnet wanneer het niet anders kan. Mede door de noodzaak tot kostenbesparingen wordt de samenleving weer gedwongen om meer voor zichzelf te zorgen. Dit kan door bewustwording bij het vragen om hulp en door te zorgen voor goede netwerken. Voor een groot deel kunnen dit informele netwerken (vrienden, familie, verenigingen, kerken, buurten) zijn. Voor een ander deel wordt een goede samenwerking tussen de formele zorg (professionals) en de informele zorg (vrijwilligers, mantelzorgers) steeds belangrijker. De Wmo-raad is van mening dat het lokale samenspel tussen formele zorg en de informele zorg nog sterk kan verbeteren. De Wmo-raad vraagt extra aandacht voor de vrijwilliger en de mantelzorger naast de professional. Kort gezegd betekent het dat vrijwilligerswerk vrijwillig moet blijven en dat mantelzorgers niet overbelast mogen raken. Dit vraagt ook van u een heldere visie om de verkiezingen mee in te gaan! Belangrijke voorwaarden voor een nieuw lokaal samenspel zijn heldere communicatie en duidelijkheid over de nieuwe werkwijze. De gemeente kan/moet in (kaderstellende) notities richting geven (regie voeren) aan de veranderingen maar ook waar nodig faciliterend, innoverend en stimulerend optreden. Hierbij is het erg belangrijk om de burgers voldoende bij de veranderingen te betrekken. Maakt u er in uw verkiezingsprogramma een speerpunt van?

Cultuurverandering

De Wmo-raad is van mening dat er bij de burger nog weinig bewustwording aanwezig is in verband met de grote (financiële) veranderingen die op ons af komen in het sociale domein en welzijn. Om de bewustwording te verbeteren is vooral communicatie noodzakelijk. Bewustzijn wordt ook versterkt door de aanhoudende financiële crisis en de oplopende werkloosheid. Er zijn steeds meer mensen die zelf of in hun vriendenkring of familie te maken krijgen met minder te besteden inkomen en de sociale gevolgen (minder zelfvertrouwen) van het niet kunnen vinden van werk en niet meer kunnen deelnemen aan het sociale leven.

Maar er is ook een verandering dat de overheid niet zomaar meer alles betaalt en subsidieert. Dat vraagt soms maatregelen die pijn doen voor zowel de burger als de organisatie die subsidie krijgt.

Belangrijke waarborg moet wel zijn dat de overheid voorkomt dat voorzieningen verdwijnen omdat mensen deelname niet meer kunnen betalen. Creativiteit en inventiviteit moeten dan leiden tot innovatieve oplossingen. Want het is duidelijk dat deelname aan activiteiten en verenigingen een wezenlijke bijdrage leveren aan de samenhang in de samenleving en sterk welzijnsbevorderend werken.

De Wmo-raad ziet dat de voorbereidingen op de gemeenteraadsverkiezingen een goede gelegenheid zijn om de burger te informeren en zo een steentje bij te dragen aan een noodzakelijke cultuurverandering van een 'recht op zorg' naar een 'plicht tot zorg'. Anders gezegd van een 'recht op subsidiegeld' naar 'plicht om op eigen benen te staan'. De Wmo-raad is benieuwd welke creatieve ideeën in uw verkiezingsprogramma gaan komen!

Armoede

Een belangrijk onderwerp waar we in deze notitie aandacht voor vragen is armoede. Armoede leidt (vooral bij mensen met beperkingen) vaak tot sociale uitsluiting. Hierbij is bijvoorbeeld te denken aan mensen die niet meer naar een verjaardag gaan omdat er geen geld is voor een cadeautje of men nodigt geen vrienden uit omdat er geen geld is voor iets lekkers bij de koffie. De problemen rond armoede zijn soms erg groot en complex. Aan de ene kant pleit de Wmo-raad voor adequate voorzieningen door de gemeente, maar ook voor initiatieven door kerken, particulieren en maatschappelijk betrokken ondernemers.

Identiteit

De maatschappelijke trend van individualisering lijkt haar langste tijd gehad te hebben. Mensen zijn weer meer bezig met vragen rond zingeving van het leven. Zingeving van het leven heeft veel te maken met vragen rond identiteit. Wie ben je? Wie wil je (voor de samenleving) zijn? Voor de één zal identiteit gevoed worden door geloof. Anderen verwachten het meer van sport en cultuur. Voor weer anderen heeft het met de culturele achtergrond te maken. In de ogen van de Wmo-raad is het belangrijk dat niet de verschillen in identiteit de boventoon voeren maar wel de waarden en normen die voor het geheel van de samenleving belangrijk zijn. Vanuit de algemene groepswaarden en normen moet keuzevrijheid in relatie tot identiteit een invulling krijgen. Evident is dat de samenhang van het geheel niet uit het oog verloren mag worden.

Burgerschap

Burgerschap is van alle tijden. Mensen zijn op zoek naar andere mensen. Ze vormen met elkaar verschillende netwerken. Of we nu hoog of laag op de maatschappelijke ladder staan ieder mens moet zich voortdurend aanpassen aan veranderende sociale omstandigheden. Aan de ene kant kennen mensen veel vrijheden. Maar aan de andere kant is er ook behoefte aan structuur. Een structuur die vooral gevormd wordt door formele en informele netwerken. We zien een einde komen aan de ongebreidelde groei van onze verzorgingsstaat. Burgerschap betekent ook dat mensen weer meer verantwoordelijkheid voor elkaar nemen. Voor de Wmo-raad bieden deze ontwikkelingen mogelijkheden om een steentje bij te dragen aan een omslag in het denken over een meer eigentijds burgerschap. Dat vraagt ook dat beleidsterreinen die niet direct met welzijn te maken hebben toch hun bijdrage leveren. Heel concreet kan bijvoorbeeld het ruimtelijke ordening beleid rondom woningbouw sterk faciliterend en stimulerend zijn om burgers tot burgerschap te stimuleren!

De Wmo-raad vraagt u om in uw verkiezingsprogramma een brede samenhangende visie op het sociale domein te presenteren. Wanneer er vragen zijn over dit schrijven dan is de Wmo-raad graag bereid om met u van gedachten te wisselen.